EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Ulkoasiainvaliokunta

2005/0046(COD)

22.3.2006

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa
(KOM(2005)0123 – C6-0124/2005 – 2005/0046(COD))

Valmistelija: Tatjana Ždanoka

PA_Leg

LYHYET PERUSTELUT

Komissio ehdottaa, että unionin maahanmuuttopolitiikan yhdenmukaistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi perustetaan *yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskeva puiteohjelma kaudelle 2007–2013*. Ohjelmassa määrätään luotavaksi neljä rahastoa: Euroopan pakolaisrahasto, Euroopan palauttamisrahasto, ulkorajarahasto ja kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista koskeva eurooppalainen rahasto.

Uuden ohjelman tavoitteena on tukea unionin sisäisiä politiikkoja sekä luoda maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita koskeva jäsenvaltioiden kustannusten jakamisjärjestelmä, joka takaisi unionin ulkorajoilla asianmukaisen rajavalvonnan sekä viisumipolitiikan.

Pakolaisrahastoa koskevan ehdotuksen pääosa on teknisluontoinen eikä siis kuulu ulkoasiainvaliokunnan toimivaltaan. EU:n ja sen naapurimaiden muodostaman vapauden, turvallisuuden, vaurauden ja oikeuden alueen ulkoisen ulottuvuuden lujittaminen on kuitenkin yksi EU:n ulkopolitiikan keskeisimpiä asioita. On sanomattakin selvää, että unionin maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan onnistuminen riippuu lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa tehtävän yhteistyön tehokkuudesta.

Ehdotetun puiteohjelman rakennetta on syytä tukea ja on korostettava, että rahastoista olisi muodostettava yhtenäinen paketti. Lisäksi yhdenmukainen ja maailmanlaajuinen lähestymistapa EU:n maahanmuuttopolitiikkaan edellyttää täydentävyyttä ja yhteisvaikutusta kaikkien asianmukaisten sisäisten sääntelyvälineiden välillä sekä uusien ulkopolitiikan välineiden välillä, erityisesti ENPIn ja uuden, kolmansille maille apua tarjoavan temaattisen ohjelman kanssa. Näin ollen läheinen yhteistyö YK:n ihmisoikeusvaltuutetun kanssa sekä kansainvälisten sopimusten täydellinen täytäntöönpano ovat välttämättömiä edellytyksiä reilulle, yhdenmukaiselle ja onnistuneelle politiikalle.

Ehdotuksessa Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta määrätään, että jo toiminnassa olevaa ohjelmaa, jonka toinen vaihe (2005–2010) on meneillään, jatketaan sillä muutoksella, että vapaaehtoinen palaaminen rahoitetaan tästä lähtien osittain palauttamisrahastosta.

TARKISTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Komission teksti[1]	Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)

	(2 a) Tässä päätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, pakolaisten asemaan liittyvässä Geneven yleissopimuksessa ja lasten oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa tunnustettuja periaatteita.

Tarkistus 2
Johdanto-osan 3 kappale

(3) Tällaisen politiikan täytäntöönpanon olisi perustuttava jäsenvaltioiden yhteisvastuuseen ja ***se*** edellyttää järjestelyjä, joilla pyritään edistämään pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottamisesta ja vastaanottamisen seurauksista jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolista jakautumista. Tätä varten perustettiin päätöksellä 2000/596/EY Euroopan pakolaisrahasto kaudeksi 2000–2004. Päätös korvattiin 2 päivänä joulukuuta 2004 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2004/904/EY Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010. Näin varmistettiin jäsenvaltioiden keskinäisen yhteisvastuun jatkuminen äskettäin hyväksytyn yhteisön turvapaikkalainsäädännön yhteydessä ja samalla otettiin huomioon rahaston täytäntöönpanosta vuosina 2000–2004 saadut kokemukset.	(3) Tällaisen politiikan täytäntöönpanon olisi perustuttava jäsenvaltioiden yhteisvastuuseen ja ***sen olisi tapahduttava erityisesti Geneven yleissopimuksessa määriteltyjä kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja ja periaatteita kunnioittaen yhteistyössä jäsenvaltioiden kansalaisjärjestöjen ja YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa. Täytäntöönpano*** edellyttää järjestelyjä, joilla pyritään edistämään pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottamisesta ja vastaanottamisen seurauksista jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolista jakautumista. Tätä varten perustettiin päätöksellä 2000/596/EY Euroopan pakolaisrahasto kaudeksi 2000–2004. Päätös korvattiin 2 päivänä joulukuuta 2004 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2004/904/EY Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010. Näin

[1] Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

	varmistettiin jäsenvaltioiden keskinäisen yhteisvastuun jatkuminen äskettäin hyväksytyn yhteisön turvapaikkalainsäädännön yhteydessä ja samalla otettiin huomioon rahaston täytäntöönpanosta vuosina 2000–2004 saadut kokemukset.

Tarkistus 3
Johdanto-osan 7 a kappale (uusi)

	(7 a) Tämän päätöksen täytäntöönpanossa on otettava huomioon hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten (erityisesti vailla huoltajaa olevien alaikäisten), vammaisten, vanhusten, odottavien äitien, alaikäisten lasten yksinhuoltajien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muiden henkisen tai ruumiillisen väkivallan vakavien muotojen kohteeksi joutuneiden, ihmiskaupan tai seksuaalisen hyväksikäytön uhrien sekä lääketieteellistä erityishoitoa tarvitsevien henkilöiden erityistarpeet.

Tarkistus 4
2 artiklan 1 kohta

1. Rahaston tavoitteena on ***tukea ja edistää*** jäsenvaltioiden toimia, jotka koskevat pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottamista ja ***näiden henkilöiden vastaanottamisesta aiheutuvien rasitusten tasapuolista jakamista, myöntämällä yhteisön rahoitusta tässä päätöksessä tarkoitettuihin toimiin näitä aloja koskevan*** yhteisön lainsäädännön mukaisesti.	1. Rahaston tavoitteena on ***edistää ja tukea*** jäsenvaltioiden toimia, jotka koskevat pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottamista ja ***tästä aiheutuvien seurausten hoitamista*** yhteisön ***sekä lähtö- tai kauttakulkumaan sovellettavan*** lainsäädännön mukaisesti. ***Tässä päätöksessä tarkoitettuihin toimiin myönnetään yhteisrahoitusta.***

Perustelu

Rahaston tavoitteet olisi määriteltävä ottaen huomioon pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden tilanne heidän lähtö- tai kauttakulkumaassaan. Ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä jo ennen kuin henkilöt poistuvat maasta.

Tarkistus 5
3 artiklan -1 kohta (uusi)

-1. Rahastosta ei myönnetä rahoitusta Euroopan unionin alueen ulkopuolella sijaitseville sijoituskeskuksille.

Tarkistus 6
3 artiklan 5 kohta

5. ***Erityisesti*** 1–4 kohdassa ***mainituilla toimilla*** edistetään yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa.	5. 1–4 kohdassa ***mainitut toimet toteutetaan kunnioittaen täysin kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja ja Geneven yleissopimusta. Toimilla*** edistetään yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa.

Perustelu

Rahoitetut toimet on toteutettava kunnioittaen täysin kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja ja pakolaisten asemaa koskevaa Geneven yleisospimusta.

Tarkistus 7
3 artiklan 6 kohta

6. Toimien täytäntöönpanossa on otettava huomioon hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, odottavien äitien, alaikäisten lasten yksinhuoltajien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muiden henkisen***,*** ruumiillisen ***tai seksuaalisen*** väkivallan vakavien muotojen kohteeksi joutuneiden henkilöiden erityistilanne.	6. Toimien täytäntöönpanossa on otettava huomioon ***sukupuoleen liittyvät kysymykset, alaikäisten edut,*** hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, odottavien äitien, alaikäisten lasten yksinhuoltajien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muiden henkisen ***tai*** ruumiillisen väkivallan vakavien muotojen kohteeksi joutuneiden***, ihmiskaupan tai seksuaalisen hyväksikäytön uhrien sekä lääketieteellistä erityishoitoa tarvitsevien*** henkilöiden erityistilanne.

Tarkistus 8

3 artiklan 6 a kohta (uusi)

6 a. Toteuttaessaan 1–4 kohdassa mainittuja toimia jäsenvaltioiden on pyrittävä ottamaan mukaan alalla toimivat kansalaisjärjestöt.

Perustelu

Kansalaisyhteiskunnan mukanaolo on erittäin tärkeää unionin yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan täytäntöönpanon onnistumisen kannalta.

Tarkistus 9
4 artiklan 1 kohta

1. Komission aloitteesta enintään ***7 prosenttia*** rahaston varoista voidaan käyttää sellaisten valtioidenvälisten toimien tai yhteisön edun mukaisten toimien (’yhteisön toimet’) rahoittamiseen, jotka koskevat turvapaikkapolitiikkaa ja 6 artiklassa mainittuihin kohderyhmiin sovellettavia toimenpiteitä.	1. Komission aloitteesta enintään ***15 prosenttia*** rahaston varoista voidaan käyttää sellaisten valtioidenvälisten toimien tai yhteisön edun mukaisten toimien (’yhteisön toimet’) rahoittamiseen, jotka koskevat turvapaikkapolitiikkaa ja 6 artiklassa mainittuihin kohderyhmiin sovellettavia toimenpiteitä.

Perustelu

On tarve saada käyttöön suurempi osuus rahaston käytettävissä olevista varoista, jotta voitaisiin edelleen kehittää yhteisön yhteistyötä yhteisön lainsäädännön ja hyvien käytäntöjen täytäntöönpanemiseksi sekä sellaisten valtioidenvälisten yhteistyöverkostojen perustamiseksi, joilla pyritään parantamaan palauttamispolitiikan ja valtioidenvälisten tiedotuskampanjoiden laatua.

Tarkistus 10
6 artiklan 2 kohta

2. Kolmannen maan kansalaisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen.	2. Kolmannen maan kansalaisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen ***tai kansalaisuudeton henkilö***.

Perustelu

Tässä päätöksessä kohderyhmät muodostavat seuraavat 6 artiklan 1 kohdassa mainitut kategoriat: kolmansien maiden kansalaiset tai kansalaisuudettomat henkilöt, jotka nauttivat neuvoston direktiivin 2004/83/EY 23 artiklan mukaista eräänlaista toissijaista suojelua sekä kolmansien maiden kansalaiset tai kansalaisuudettomat henkilöt, jotka nauttivat direktiivin 2001/55/EY mukaista tilapäistä suojelua. Näin ollen tämän päätöksen ilmaus "kolmannen maan kansalaiset" ei voi sisältää kategoriaa "kansalaisuudettomat henkilöt".

Tarkistus 11
7 artiklan 2 kohta

2. Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että rahaston ja jäsenvaltioiden tukitoimet ovat johdonmukaisia yhteisön toimien, politiikkojen ja ensisijaisten tavoitteiden ***kanssa. Johdonmukaisuus on osoitettava*** erityisesti 19 artiklassa ***mainitussa monivuotisessa ohjelmassa***.	2. Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että rahaston ja jäsenvaltioiden tukitoimet ovat johdonmukaisia yhteisön toimien, politiikkojen ja ensisijaisten tavoitteiden ***sekä*** erityisesti 19 artiklassa ***mainitun monivuotisen ohjelman kanssa***. ***Tämän artiklan 1 kohdassa mainitut toimet toteutetaan yhteisvaikutuksessa unionin ulkoisen avun välineiden, erityisesti Euroopan naapuruuspolitiikan välineen kanssa.***

Perustelu

Eurooppalaisesta naapuruuden ja kumppanuuden välineestä annetussa uudessa asetuksessa säädetään oikeus- ja sisäasioiden alalla tehtävästä yhteistyöstä, johon sisältyvät muun muassa turvapaikka- ja maahanmuuttoasiat sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastainen taistelu ja niiden ehkäiseminen. Naapurimaiden ja jäsenvaltioiden yhteisiin ongelmiin kohdistetun uuden temaattisen ohjelman olisi täydennettävä rahastoja, jotka toimivat sisäasioiden alalla ja luovat jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuujärjestelmän.

Tarkistus 12
7 artiklan 3 a kohta (uusi)

	3 a. Jäsenvaltioiden on pyrittävä tiiviiseen yhteistyöhön Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa saavuttaakseen yhteisvaikutuksen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkatoimissaan.

Perustelu

Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkatoimien suunnittelussa on pyrittävä tätä politiikkaa päivittäin täytäntöön panevien jäsenvaltioiden ja YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun viraston UNHCR:n väliseen yhteisvaikutukseen, koska UNHCR voi auttaa jäsenvaltioita.

Tarkistus 13
12 artiklan 1 kohdan b a alakohta (uusi)

(b a) YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu;

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa
Viiteasiakirjat	KOM(2005)0123 – C6 0124/2005 – 2005/0046(COD))
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 22.6.2005
Tehostettu yhteistyö – ilmoitettu istunnossa (pvä)	
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Tatjana Ždanoka 21.7.2005
Alkuperäinen valmistelija	
Valiokuntakäsittely	23.2.2006 20.3.2006
Hyväksytty (pvä)	21.3.2006
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 44 –: 2 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Angelika Beer, Panagiotis Beglitis, André Brie, Elmar Brok, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Jana Hybášková, Toomas Hendrik Ilves, Michał Tomasz Kamiński, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Emilio Menéndez del Valle, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Hubert Pirker, Paweł Bartłomiej Piskorski, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alexandra Dobolyi, Glyn Ford, Patrick Gaubert, Jaromír Kohlíček, Miguel Angel Martínez Martínez, Aloyzas Sakalas, Tatjana Ždanoka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	
Huomautuksia (saatavilla vain yhdellä kielellä)	...